

Problema 3. Considerem

$$\begin{aligned}
\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z}) &:= \{M \in \mathrm{M}_{n \times n}(\mathbb{Z}) : \det(M) \in \mathbb{Z}^*\}, && \text{grup lineal,} \\
\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z}) &:= \{M \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z}) : \det(M) = 1\}, && \text{grup especial lineal,} \\
\mathrm{O}(n, \mathbb{Z}) &:= \{M \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z}) : M^t M = Id\}, && \text{grup ortogonal,} \\
\mathrm{SO}(n, \mathbb{Z}) &:= \{M \in \mathrm{O}(n, \mathbb{Z}) : \det(M) = 1\}, && \text{grup especial ortogonal.}
\end{aligned}$$

- (a) Demostreu que $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$ és un grup amb la multiplicació de matrius.
- (b) Demostreu que $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$ i $\mathrm{O}(n, \mathbb{Z})$ són subgrups del grup $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$.
- (c) Demostreu que $\mathrm{SO}(n, \mathbb{Z})$ és un subgrup de $\mathrm{O}(n, \mathbb{Z})$.

Solució. (a) Per demostrar que $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$ és un grup amb la multiplicació de matrius, hem de veure que:

1. La multiplicació de matrius està **ben definida** i és **interna**:

- (a) El producte de matrius quadrades $n \times n$ té sentit fer-lo per a tots els elements del conjunt; per tant, està ben definit.
- (b) Si agafem dues matrius $A, B \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, per a realitzar el producte AB només cal utilitzar sumes i productes, i si $\det(A), \det(B) \in \{-1, 1\}$ tindrem que $\det(AB) = \det(A)\det(B) \in \{-1, 1\}$. Per tant, $AB \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$.

2. És clar que es compleix la **propietat associativa**, ja que el producte de matrius és associatiu.
3. Existeix **element neutre**. Veiem clarament que la matriu identitat és l'element neutre del producte de matrius, ja que els seus components són enters i $\det(Id_n) = 1 \in \mathbb{Z}^*$; per tant, $Id_n \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$.
4. Tot element del grup té **invers**. Sabem clarament que per a tota matriu del conjunt, existeix la seva matriu inversa. Si $A \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z}) \Rightarrow \det(A) \neq 0$ volem veure que existirà $B \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z}) \Rightarrow \det(B) \neq 0$ tal que $AB = Id_n$ i $BA = Id_n$. Tenim que $\det(A)\det(B) = \det(Id_n) \Rightarrow \det(B) = \frac{\det(Id_n)}{\det(A)}$, com $\det(A) \neq 0$, aleshores existirà el determinan de B que també serà diferent de 0, ja que $\det(Id_n) \neq 0$, per tant $B \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$.

(b) Perquè $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$ sigui subgrup de $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, per definició $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z}) \subset \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$ i $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z}) \neq \emptyset$. També cal comprovar que $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$ és tancat per l'operació de $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, així $\mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$ amb l'operació restringida de $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$ és un grup.

$\forall A, B \in \mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$, $AB \in \mathrm{SL}(n, \mathbb{Z})$; per l'apartat anterior, és té que $A, B \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, $AB \in \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$ i, per les propietats dels determinants, $\det(AB) = \det(A)\det(B) = 1 \cdot 1 = 1$.

Per demostrar que $\mathrm{O}(n, \mathbb{Z})$ és subgrup de $\mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, s'actua de manera similar. Per definició $\mathrm{O}(n, \mathbb{Z}) \subset \mathrm{GL}(n, \mathbb{Z})$, i $\mathrm{O}(n, \mathbb{Z}) \neq \emptyset$. Ara cal comprovar que $\forall A, B \in \mathrm{O}(n, \mathbb{Z})$, $AB^{-1} \in \mathrm{O}(n, \mathbb{Z})$:

Hem de veure si $(AB^{-1})^t AB^{-1} = Id$, $(AB^{-1})^t AB^{-1} = (B^{-1})^t A^t AB^{-1} = (B^{-1})^t Id B^{-1} = (B^{-1})^t B^{-1} = Id$.

(c) Veiem clarament que $SO(n, \mathbb{Z}) \subset O(n, \mathbb{Z})$ i $SO(n, \mathbb{Z}) \neq \emptyset$. $\forall A, B \in SO(n, \mathbb{Z})$, aleshores hem de veure si $AB^{-1} \in SO(n, \mathbb{Z})$:

$\det(AB^{-1}) = \det(A)\det(B^{-1}) = \det(A)\det(B)^{-1} = \det(A)\frac{1}{\det(B)} = 1$, ja que $\det(A) = \det(B) = 1$. Per tan $AB^{-1} \in SO(n, \mathbb{Z})$.

Si $A, B \in SO(n, \mathbb{Z}) \Rightarrow A, B \in O(n, \mathbb{Z}) \Rightarrow AB^{-1} \in O(n, \mathbb{Z}) \Rightarrow AB^{-1}$ és ortogonal i $(AB^{-1})^t AB^{-1} = Id_n$. $SO(n, \mathbb{Z})$ és un subgrup de $O(n, \mathbb{Z})$.